

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emerie Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
peik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garandată pe o săptămână 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tariful
și învoială. → RECLAMĂ pe
pagina 3-a o săptămână 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA“ iese în de-care și

Abonamente pentru Austro-Ungari:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 275.

Brașov, Joi 15 (28) Decembrie.

1905.

Șansele „acțiunii de pace“.

După proclamarea protestului maghiar de la 19 Decembrie, care, grație vitejei atitudine de concentrare în retragere a neîntrecuților activiști din clubul celor de ce, a reușit a fi unanimă, s'a semnalat, că așa dusele nouă purparleuri pentru stabilirea unei înțelegeri între coalițiune și corônă, despre cari se vorbea încă înainte de 19 Decembrie, se vor continua numai după sărbători, adică mai bine șis numai după anul nou.

Nu e dér și nu pôte fi ađi nimic nou în această privință și a rămas ca așa numita acțiune de pace, inițiată de fostul ministru de finanțe Lukacs, să fie continuată. Când, cum și cu ce succes, e altă întrebare. Lukacs însuși a dat expresiune încrederei ce o are, că îi va fi posibil de a relua firul, ce l'a țesut înainte de 19 Decembrie, pentru ca să pôtă afla modalitatea unei descurcări fără se fie necesitate de a se procede cu energia ce a reclamat-o tăierea în două a nodului gordian.

Increderea lui Ladislau Lukacs însă are un mic cârlig. El însuși, fiind interviewat de redactorul unei foi vieneze, a declarat, că greutatea problemei este acum, că cei cari „au ceva de cerut“ să se înțelgă între sine și, stabilind dorințele lor, să păstreze acea limită până la care ei înșiși mai au convingerea, că dorințele lor se pot realiza.

Cine sunt cei ce „au ceva de cerut“? De sigur, că nu se pôte înțelege aici curtea, ci numai cei din coaliție. Se știe, că dela 23 Septembrie, de când monarchul a comunicat șefilor coaliției programul său și li-a arătat, mai ales în ce privește partea lui militară, că „până aci și mai departe nu“, nu s'a mai făcut din partea curții nici un pas pentru o înțe-

legere, ci monarchul așteptă deșatunci, ca coaliția să facă acest pas și, după cum a șis Lukacs, în cestiunea militară să nu-și formuleze dorințe, ce nu se pot realiza, ci să respecte granița până la care ele se pot estinde.

Este dér la rândul coaliției să aducă jertfe pentru a scăpa țera din situațiunea imens de grea, în care se află, după însăși părerea lui Lukacs. Acesta mai duse în convorbirea amintită, că trebuie bine să-și țină înaintea ochilor Maghiarii, decât anumite succese principiale, cari și fără de aceea numai cu timpul se pot realiza în praxă, sunt vrednice de marile jertfe ce le-ar cauza continuarea stărilor actuale deplorabile. Aici a înțeles sub succese principiale ceea-ce se pretinde din partea coaliției ca minimum în cestiunea limbei de comandă, ca adică corônă să declare cel puțin, că în principiu recunoșce că nu-i compete ei exclusiv dreptul de a decide în această cestiune.

Monarchul la rândul său nu voese nici decum să intre în astfel de tocmeli. Acesta Lukacs o știe bine, din care causă el și apelază la opinia publică a țării, ca să se mulțumească cu declarațiunile ce le-a făcut la timpul său ministrul președinte Tisza, când a prezentat camerei operatul comitetului de nouă al partidului liberal cu aprobarea corônă și a precizat totodată punctul de vedere al dreptului în cestiunea amintită, conform cerințelor constituționalismului.

A mai accentuat Lukacs și greutatea, ce le provacă atitudinea Austriei, cu cari are să lupta Monarchul și de cari trebuie să țină sēmă și cei din Ungaria. Dacă cineva voese o pace onorifică, încheiă Lukacs, atunci pacea aceasta nu trebuie să fie legată de condițiuni imposibile.

Am înțeles. Rămâne numai ca să înțelgă și aceia pe cari îi prive-

ce în rândul întiui. Nu șcim cum va fi după anul nou și decât semeții magnați din fruntea coaliției dimpreună cu Kossuth se vor indupleca de a recunoșce atunci pe „până aici și mai departe nu“, ce l'au auđit la 23 Septembrie din gura monarchului. Se înțeleg, că atunci toate asigurările foilor partidelor coaliate, că pacea nu se va face până ce domnitorul nu va ceda în cestiunea militară din punctul de vedere pe care s'a pus, vor rămâne nise declamații deșerte emanate din îngâmfarea unor omeni, cari nu și-au știut da sēma de situațiunea reală.

Situația în Ungaria.

Trei interviuri.

Un redactor al țiarului »Wiener Sonn- und Montagszeitung« din Viena și-a luat ostenela a interviewa pe trei matadori politici din Budapesta, anume pe *Apponyi*, *Kossuth* și pe *Teodor Bathany*. Eță cum s'au pronunțat aceștia asupra situației politice:

Contele *Apponyi*

a șis următoarele:
Toate tranșacțiunile de până acum au avut de scop a înmuia națiunea. Încercările acestea periculoșe însă trebuie să se sfirșescă odată, căci *monarchia* fără îndoieală va ajunge la catastrofă. A fost o greșelă din partea consilierilor monarchului, a interpreta fie-care cuvânt pacinic al nostru așa, ca și cum ar fi sosit momentul de a umili națiunea și a-se încovoia în fața ultimatumului Corônă.

Nu căutam lupta, și totdeuna suntem gata la o împăcare, care să țină cont și de punctul de vedere personal al Corônă, dér nu putem trada națiunea, sfătuindu-o la o supunere, care ar fi identică cu încovoierea ei în fața absolutismului. Dacă e vorba de absolutism, trebuie să declar, că mult mai puțin mi-e tēmă de absolutismul, care vré să se stabilizească fără

aprobarea noastră, decât de acela, căruia îi dăm și noi aprobarea.

Vréu să apeleze la voința națiunei? Prea bine, să se facă noue alegeri. Cerem însă, ca *verdictul națiunei să se accepteze în ori-ce cas*. Dacă crede cineva, că prin 3—4 disolvări ale camerei se va ruina clasa de mijloc și aduce la supunere, este foarte greșit. Aici este vorba, cine va puté ține mai mult cu rēsufierea, puterea, cri națiunea? — Noi credem, că națiunea pôte să aștepte mai mult.

Dimisia cabinetului este numai un episod în crisa îndelungată, a cărei terminare depinde de forțe mult mai mari. Dacă cabinetul Fejervary plăcă, ori rămâie, această nu determină mesul lucrurilor, nu tagăduesc însă, că *dispariția acestui cabinet ar produce auspicii mai favorabile pentru stabilirea păcii*.

Francisc Kossuth

s'a exprimat așa:

N'am fost surprins, că dimisia lui Fejervary n'a fost primită... Este regretabil, că nimeni nu informeză Corônă, că noi nu facem ingerență în drepturile sale. Corônă trebuie să fie convinsă, că interesele Soveranului și ale dinastiei sunt strins unite cu ale națiunei. Drepturile suverane ale Corônă nimeni nu vré să le violeze și decât *Domnitorul vré să-și exerceze aceste drepturi în mod constituțional, descurcarea pacinică se va face imediat*. Ori-ce atac asupra constituției produce numai rezultatul, că toți Ungurii se vor uni într'o singură tabără, — cum s'a vęđut și la 19 Decembrie... Ungurii nu fac alta, decât că își apără sfințenia constituției. Națiunea n'a pus Corônă nici-odată în fața unui ultimatum, dér nici Corônă nu trebuie să dea ultimatum țării.

Ceea-ce cerem este, ca dualismul garantat prin lege să se realizeze întreg și deplin și nu înțeleg de ce Austria se agită împotriva noastră. Noi n'avem nimic cu Austria și cu împăratul, postulatele noastre le adresăm *regelui Ungariei*. O singură dată ne-am amestecat în afacerile Austriei,

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Religiune și știință.

Studiu asupra raportului lor
de Alex. de Mocsonyi.

— Fine. —

Religiunea și știința sunt deci — precum vedem — sub toate punctele de vedere *toto genere* deosebite, deși nu sunt incompatibile, totuși sunt lucruri incomensurabile.

Cât de puțin se pôte face prin urmare incomprehenzibilul comprehenzibil, atât de puțin pôte fi incomprehenzibilul măsurat comprehenzibilului și viceversa. Cât de puțin pôte fi prin urmare punctul de vedere dogmatic dătător de măsură la soluțiunea problemelor științifice, tot atât de puțin se pôte aplica la conținutul dogmelor de credință măsura științifică.

Este însă firesc că acesta nu exchide, ca și însăși religiunea, ființa ei peste tot, cât și formațiunile ei speciale istorice, să fie luate ca obiect al scrutării științifice. Și problema aceasta are să o ducă în deplinire știința sub cele mai diferite punc-

te de vedere ale ei: cel psihologic, istoric și cultural, având loc sub ultimul punct de vedere chiar și aprecierea critică a valorii diferitelor religiuni istorice, în sensul de a stabili întrucât corespund mai mult sau mai puțin acestor recerinte singuraticile religiuni istorice ca factori culturali. Dér această limite a criticei științifice nu o pôte depăși și nici nu este permis să o depășescă știința, căci dacă face această, supunând conținutul lor de adevăr, în sine luat al dogmelor, unei critice, care apreciază valoarea lor, fie pentru a le îndrepta, fie pentru a le delătura cu totul, părăsește știința prin această punctul său de vedere adevărat și devine în cazul prim o teologie speculativă, ér în cazul ultim distrugătorea religiunei, pe care nu o pôte înlocui. Este însă cu neputință ca menițiunea științei ca factor important cultural să fie a nimici pe celălalt factor cultural indispensabil și ne de înlocuit, adică: religiunea.

De aceea nu pôte fi niciodată menițiunea științei a combate dogmele credinței și a submina credința în aceste pe motiv, că aceste dogme nu corespund tezelor științei. Deja un asemenea postulat al concordanței învôlvă o *contradictio in*

adjecto, căci tocmai precum nu se pôte schimba credința în știință și stabili științific conținutul credinței, tot așa este cu neputință o asemenea concordanță și tocmai de aceea nu se pôte și nici nu este permis a aplica măsura științifică la conținutul de credință al dogmelor. Aceste dór nu sunt rezultatele reflexiunei științifice, ci ale coscienței religiôse și dogmele sunt cu atât mai bune și corespund cu atât mai mult menițiunei lor adevărate, cu cât sunt mai vechi, adică mai sfințite prin tradițiune și cu cât sunt, prin urmare, mai intim concreșcute cu sufletul poporului. Aici zace deci adevărata valoare a dogmelor credinței și nu în concordanța cu tezele științei ceea-ce deja în sine este cu neputință.

De aceea deja oraculul dela Delphi a dat la întrebarea: »Care cult religios este mai bun?« cu tot dreptul răspunsul înțelept: »In tot orașul acela, care domnesce acolo în mod legal«

Pe acest motiv este *conservativismul dogmatic cel mai rigid* de-adreptul un princip de viață al fiecărei biserici existente și este o concepție cu desevârșire falsă, decât se crede, că filosofia ar avé problema a raționalisa religiunile positive

și a le îndrepta prin această, căci prin această — precum am vęđut — *nu se îndreptă religiunea, ci se nimicesce*.

Din aceste rezultă deci de sine *principiile dătătoare de măsură* pentru determinarea raportului firesc între religiune și știință.

Amestecarea religiunei și științei este inadmisibilă, căci *strică deopotrivă religiunea și știința*.

Știința n'are să stea în serviciul religiunei, dér n'are nici să iee față de acesta o atitudine ostilă.

Fiecare biserică, ca depositara dogmelor sale de credință, are să țină la aceste cu totă rigiditatea și n'are să permită ca dogmele sale să devină pradă speculațiunilor filozofice gôle și incoherente.

Simțta siguraticii filosofi și entuziaști religioși trebuința sufletescă a unor asemenea fantasterii, ori nu simțta peste tot, ca d. e. ateistii, nici o trebuință religioșă, această este pe deplin *afacerea lor proprie personală* și fiecare fericescă-se după fasonul său propriu.

Dér decât cutěză asemenea *reformatori mistici ori dușmani ateisti ai religiiei a se apropia de sanctuarul poporelor, de religiunea intim concreșcută cu întręga lor*

Până acuma autoritățile de aici nu întreprins nimic, cu toate că știu, că la mulți coloniști li-au sosit puscii și onțe.

E cunoscută firea pacinică și blândă a poporului Român care locuiește în Cămin. Chiar și Maghiarii se miră ce popor și pacinic este acesta. De ce atunci cuprins pe Maghiarii frica și spaima? Pentru ce au trebuit ca coconii coloniști să înarmeze? Mai bine era, deca cu ei aceia și-ar fi cumpărat lemne pentru foc.

Un lucru m'a pus în uimire, cum de autoritățile au lăsat de și-au comandat puscii — și cum de le sufer la ei?

Românii sunt liniștiți și pot dormi în pace — pe când cei cu puscii și noptea se chină de spaima ce și-o fac.

P.

SCRIRILE DILEI.

— 27 Decembrie n.

Dictionarul Academiei Române. Am produs erii unele scrieri apărute în jurnale de peste munți asupra noii faze în care a intrat *Marele etimologic al Românilor*. Ele nu sunt pe deplin exacte. Aflăm din izvor sigur, că comisiunea Dictionarului însărcinată de Academie cu toate îndelungatele lucrări, a ținut în zilele 22, 23 și 25 Decembrie trei ședințe la care au participat și membrii corespondenți, d-nii Ovid Densusianu profesor la Universitatea din București și Sextil Pușcariu docent la Universitatea din Viena. Președinte doi, nu și d-l A. Candrea-Hecht, cum se tipărise erii, au fost rugați să ia marea lucrare, pe care d-nii Hașdeu și Philippide n'au dus-o la capăt.

Pregătiri pentru nunta regelui Alfonso. Logodna regelui Alfonso va fi anunțată în mod oficial numai după vizita regelui Angliei la Madrid. Căsătoria se va face la 4 Aprilie st. n. în ziua sfântului protector al Sevillei. În timpul serbărilor nunței, din fântâni la Madrid va curge vin în loc de apă, totă lumea va putea să bea în voce.

Cu privire la atentatul comis contra lui Lazăr Duma inspectorul școlilor române din Macedonia, cercetările au dovedit, că cel care a tras cu pistolul se cheamă Nicolai Dimitrie. E originar din Doiran, un vâlgar grecoman. Era secretarul unui membru influent din comitetul grecesc din calitate. Nu încapă îndoială, că Grecii au știut de mult acest atentat. Criminalul fost secundat în odioasă crimă de alți doi indivizi: Tașcu Boga și Penkigi, cari puțin înaintea atentatului se aflau la o masă din colțul celalt al restaurantului. Ei au stat pe afară vre-o două minute spre a apăra — se vede — la nevoie pe criminal. La Boga s'a găsit și un pistol (trombon), care pare a fi arma cu care s'a tras. Acești indivizi au dispărut numai de cât după comiterea atentatului. Abia a doua zi au fost arestați. Starea d-lui Duma s'a îmbunătățit.

Alegeri în consiliul industrial. La 29 Decembrie se vor face alegerile pentru consiliul industrial din orașul Brașov și cercul pretorial de sus cu reședința tot în Brașov. Se vor alege câte 20 membri ordinari și 6 substituiți. La actul electoral are va avea loc în ziua amintită (orele 1-12) în localul magistratului pot lua parte toți comercianții, industriașii și fabricanții independenți din Brașov. Aleși pot fi numai cei ce plătesc dare de venit cel puțin 50 cor., ori sunt dispensați de lege în sensul legii.

Ermete Novelli în București. Dumitru s'era sosit în București tragedianul celebru Ermete Novelli, venind din Constanța. Colonia italiană, studenții și numeroșii artiști de la teatrul național i-au făcut ovațiuni la sosire. Novelli, care acum vine pentru a treia oară în România, a fost primit cu emoție de primirea călduroasă. Artistul a făcut de curând un turneu prin München, Viena, Budapesta, Belgrad și Constantinopol, pretutindenea primit cu plauze și ovațiuni. »România« — a dis Novelli către un diarist — »o consider ca a mea patrie, jumătatea inimii mele este aici«.

Preotul Gapon la Nizza. Din Nizza se anunță: De câteva zile se află aci preotul Japon. El se duce adese-ori la Montecarlo, unde joacă la ruletă; face plimbări cu automobilul și se îmbracă foarte elegant. Preotul Gapon s'a dus la San Remo, pe rivi-

era italiană, unde a vizitat familiile prin-ciare ruse.

Activitatea comitetului balcanic din Londra. Milatevici fost ministru s'erb la Londra și acum corespondent de acolo al ziarului »Trgovinski Glasnik«, telegrafiază că cinci membri ai noului cabinet englez fac parte din comitetul balcanic. Acest comitet a hotărât să convoce la Londra un mare meeting și să invite guvernul englez a face demersurile necesare spre a rezolva chestia balcanică.

Prima ședință a comisiei de control în Macedonia. Lună s'a ținut la Salonic prima ședință a comisiei financiare de control, sub președința lui Hilmi-pașa și s'au discutat principiile bugetului.

Evenimentele din Rusia.

Revoluția înecată în sânge.

»Daily Telegraph« află din Petersburg, că revoluția poate fi considerată ca înecată în sânge.

Azi va apare ukazul țarului cu textul noii legi electorale, care fixează și data alegerilor pentru Dumă.

Țarul primind pe un ofițer superior, i-a spus, foarte palid: »Am dat poporului meu mai mari libertăți decât cele pe care le ceruse. Poporul nu m'a înțeles. Ei bine, sunt hotărât să nu mai fac nici o concesie mai mult!«

Revoluția din Moscva.

Asupra evenimentelor din Moscva circula șgometele cele mai exagerate. Se asigură, că numărul răniților și al morților ar fi de mai multe mii. În realitate acest număr este cu mult mai mic; ciocnirea din strada Twerskaia nu a pricinuit pierderi mari, deoarece s'a întrebunțat cavaleria contra mulțimei. În strada Lobowski numărul răniților și al morților a fost de 50; cea mai mare parte a revoluționarilor s'au predat, după ce artileria a tras 13 lovituri de tunuri; se aștepta ca s'era să se proclame starea de război.

În toate părțile orașului, unde bari-cadele au fost distruse de trupe, au fost ridicate altele. Tunurile au fost așezate pe piața Strastnoi. Revoluționarii au schimbat focuri cu trupele. Într'un magazin care fusese prădat, a explodat o bombă, care a incendiat hotelul Metropol din vecinătate. Până erii diminută se socotea ca la 200 numărul răniților, er al morților nu este încă cunoscut.

Situația în Basarabia.

Din Iași se anunță: Trenul rusesc a adus 6 familii din Chișineu; ele povestesc că situația în Basarabia e mereu amenințată; de alaltăeri nici un tren nu sosese la Chișineu din restul Rusiei. Este posibil ca și în Basarabia să fie suspendată circulația trenurilor.

În Basarabia circula scrieri alarmante despre recentele masacre din Odesa. Revoluționarii întrebunțeză toate mijlocele pentru reușita actualei greve generale.

În cursul ultimelor 5 zile comitetul general al revoluționarilor cu sediul la Petersburg a primit din străinătate ajutoare de 180.000 ruble.

La Odesa de 3 zile lipsesc complect pâinea.

Vestea că guvernul proiecteză să introducă monopolul pentru tutun, agită și mai mult masele poporului, cu totă demintințarea guvernului.

Din Sculeni-Ruși sunt vești, că bancherul C. Wechsler, venind acolo, pentru a trece în România, din imprudență a împuscat pe fratele său M. Wechsler. Soțiile ambilor sunt refugiate la Iași.

Japonezii în Coreea.

Sistemul organizat pentru numirea unui resident general în Coreea, a fost adoptat de consiliul privat și publicat.

Marchisul Ito va fi numit resident general, care va fi pus sub autoritatea directă a Mikadoului și nu a guvernului. Sadakichi Isuruhara fost consul japonez în

Coreea, va fi însărcinat cu afacerile generale. Kinchi, care a făcut parte din ministerul de interne japonez, va ocupa și de-nșul o funcțiune importantă în administrația Coreei.

Într'un interview acordat de marchisul Ito corespondentului ziarului »Daily Telegraph«, marchisul a declarat, că viitorul Coreei e plin de speranțe. Realizarea completă a avantajilor cari pot fi obținute, nu depinde de cât de activitatea națiunii japoneze.

»E dorința mea sinceră — dice marchisul Ito — de a menține demnitatea casei regale a Coreei și de a realiza fericirea poporului corean. Sute de ani de neglijență au făcut ca educația poporului să fie imperfectă.

În consecință nu rămâne de cât o singură resursă: de a lucra până la capăt, d'ér prin serii. O reformă rapidă ar putea să interpreteze rău intențiunea Japoniesilor în Coreea. Acesta nu e politica noastră, căci e ușor de a cuceri și de a teroriza pe Coreeni; ca să facem fericirea Coreei nu trebuie s'o constrângem, ci din contră trebuie să întreținem cu ea cea mai mare prietenie și s'o provocăm, ca să ne complacă. Japonia care s'a ocupat de Coreea încă de la domnia mării noastre împărțese Wingu, a rezolvit în sfârșit problema. Tote războiele, cari le-am avut în trecut, au fost provocate de țera acesta.

Privirea universului întreg e atințită asupra Coreei și prin acesta responsabilitatea Japoniei e și mai împotortată«.

Bibliografie.

»Puterea credinței și operațiunea ei magică (Argumente pentru posibilitatea acțiunilor așa numite miraculoase, tratate din punct de vedere științific filosofic și etic-moral. Principiul metafizic în univers. Omul o ființă transcendentă), de Izidor Iesanu. Brassó. Tipografia Ciurcu & Comp. 1905. Pagini IX+608 f. 8°. Preț 5 corone. Volumul este rezultatul unui studiu îndelungat al autorului, un Român bucovinean funcționar la Serajevo. Critica competentă se va pronunța de sigur asupra valorii acestei cărți. Deocamdată remarcăm, că lucrarea are în frunte ca motto cuvintele evangelistului Matei (XVII 20): »De veți avea credință cât un grăunte de muștar, veți dice muntelui acestuia: Mută-te de aici acolo, și se va muta; și nimic nu v'ea să nu se facă cu neputință«.

»Trustul și petrolul român« de G. Popovici, chimist-șef al laboratorului ministerului de finanțe și regiei monopolurilor statului. București 1905. Tipografia Curții regale F. Göbl Fii. Str. Regală 19 1905. Format 8° mare. Pagini 141. Preț 2 lei.

Carte de rugăciuni pentru tinerimea evlavioasă școlară, de un prieten al copiilor. Cu mai multe icone. Ediția III înmulțită. Editura librăriei Ciurcu. Brașov 1905. Format mic. Pagini 95. Preț un exemplar cartonat 40 fileri.

A apărut din *Manualul de agricultură rațională*, de Dr. George Maior, vol. V Ippologia sau Zootehnia specială a căilor, 18½ côle de tipar cu 60 figurî întext. Costă 5 lei.

Vol. VI: Crescerea și prăsierea porciilor, 10 côle cu 35 figurî, costă 3 lei. Se află de vânzare la librăria W. Kraft Sibiu și la autor, București Str. frumósă Nr. 12.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 27 Decembrie. Ministerul de interne a ordonat să se plătescă salariile pe Ianuarie funcționarilor nou numiți în comitatele cărora li-s'a detras dotațiunea de stat.

Berlin, 27 Decembrie. Sciri din Varșovia anunță, că funcționarii telegrafului au hotărât să reîncepă lucrul. Greva s'a sfârșit azi. — Aceeași scire sosese din Lodz, unde telegrafistii acestui oraș au reluat lucrul.

Iași, 27 Decembrie. Călătorii din Basarabia spun, că mareșalul nobilmei de acolo, Krupensky, care e Român, a cumpărat diarul »Basarabetz« spre a face propagandă românească. — Țărani din împrejurimile Chișineului au trimis din nou telegrame țarului, cerând pământ.

Chiovia, 27 Decembrie. Eri a avut loc aici o ciocnire sângeroasă între cazaci și poliție. Guvernorul a declarat într'o telegramă cifrată adresată țarului, că este pus în imposibilitate de a combate anarhia.

Petersburg, 27 Decembrie. Greva generală este năbușită. Energia cu care Witte combate sforțările revoluționare a produs un efect liniștitor

Diverse.

Sfârșitul prezidenției lui Loubet. La 18 Ianuarie 1906 se va face în Franța nouă alegere de președinte al Republicii. În acea zi se vor aduna la Versailles membrii camerei și senatului în ședință comună, ca să alégă pe urmașul lui Loubet.

De când există a treia republică franceză, acum se întâmplă pentru prima oară, că noul președinte va fi ales încă pe timpul când predecesorul său este în funcțiune, — căci noul președinte, în sensul constituției, își poate ocupa postul înalt numai o lună după alegerea lui, adică la 18 Februarie. Timp de două luni Franța va avea așa-dér doi președinți. Mai multe diare franceze au scris, că Loubet, pentru a evita această situație ciudată, își va depune mandatul și se va retrage dela prezidenție. Loubet însuși a declarat scirea aceasta de neadeverată. Étă ce a dis el către mai mulți amici ai săi:

— Se poate că dispoziția constituțională este greșită, constituția însă trebuie respectată, chiar nedesăvârșită fiind. Imi voi ține încă până la fine mandatul. Până acum nici unui president nu i-s'a dat privilegiu a împlini acest punct din constituție. La întrebarea, deca va fi de față la serbarea de adio, ce se va aranja în onorea lui, Loubet a răspuns:

— Nu doresc de loc să mi-se aranjeze o manifestație de regrete din incidentul unui astfel de eveniment, pe care de loc nu-l regret.

Un statistician conștientos a grupat datele mai însemnate din activitatea lui Loubet. Loubet se va retrage după o prezidenție de 2590 zile. Din aceste zile 85 le-a petrecut în călătorii oficiose. 24 zile la serbările din Paris. Numărul discursurilor și toastelor sale este de 215.

Loubet a primit în decursul funcțiunii sale pe următorii domnitori: Pe țarul și țarina, pe regele Englieterei, părechea regală italiană, pe regii Spaniei, Portugaliei, Belgiei și Greciei, pe Șahul Persiei, pe begul din Tunis, pe principii bulgar și de Monaco și pe numeroși membrii ai dinastiilor din Europa. A vizitat Rusia, Danemarca, Italia, Spania, Portugalia, Algeria și Tunis. Sub prezidenția sa s'au peronat numai trei guverne: la 1899 Waldeck-Rousseau, la 1903 Combes și la 1905 Rouvier.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dr. ST. N. CIURCU.

Viena IX Pelikangasse 10. Telefon nr. 17065.

Cabinet de consultațiune cu somitățile medicale și specialiștii din Viena.

Mircea Maior

advocat

București
Strada Frumósă Nr. 12.

„Călinarul Plugarului“.

In editura Tipografiei A. Muresianu, Braşov, a apărut **Călinarul Plugarului pe anul comun 1906.**

„Călinarul Plugarului“ este de rîndul acesta mai bogat atît ca estensiune, cît şi ca conţinut. Primirea bună ce a avut-o şi pînă acum acest calendar în tôte păturile poporului nostru, este o dovadă, că împlinesce un scop frumos şi folositor prin nisuiţa de a da, în afară de partea strict calendaristică, multe şi frumoşe cunoştinţe din sfera economiei casnice şi de câmp, din sfera culturii animalelor, şi plantelor diferite, şi poveţe instructive. An de an „Călinarul Plugarului“ a urmat acest sistem, îngrijind, firesc, şi de partea literară şi distractivă.

Anul acesta „Călinarul Plugarului“ cuprinde, cum am dis, în afară de partea calendaristică (cele 12 luni ale anului), diferite îndrumări şi însemnări privitoare la taxele postale pentru telegrame şi epistole, taxele pentru pachete şi pentru port-tarif după greutate; regulile ce sunt de observat; despre timbru, compoziţie şi taxe pe documente etc. etc. Publică apoi călinarul lista tîrgurilor din Ardeal, Bănat, Tera ungară şi Bucovina, după datele oficiale din nou îndreptate şi publicate de ministeriul ung. de comerţ. Numele localităţilor sunt aranjate atît după alfabet, cît şi după lunile din an.

Partea economică bine îngrijită, are următoarele articole: Cultura grăului; Importanţa şi folosul pomării; Apărarea animalelor şi pomilor; Îngrijirea şi gunoarea fînatelor; Oţetul; Bolele porcului; Păşunatul vitelor; Crescerea şi cultura cailor; Oule şi întrebuinţarea lor; Vin de vişine.

In partea literară: „Plugarii“ şi „Oltul“, poezii de mult apreciatul nostru poet tînr Octavian Goga; o prea frumoasă „Poveste a suferinţei“, de Röder, trad. de A. Paul; o drăgălaşă poezie „Ghiocelul“ de Ecaterina Pitiş; „Omen isteţ“, o hazlie povestire, din colecţia de poveşti populare a regretatului I. P. Reteganul.

Urméză 4 ilustraţiuni, reprezentând pe Togo, Rosdestwenski, Linevici şi Oku, comandanţi pe uscat şi pe mare în războiul ruso-japonez, cu o scurtă însemnare asupra activităţii lor în acel război.

Se publică apoi Poveţe instructive, Glume şi Diverse.

Cei-ce doresc a avé acest calendar în casa şi pe masa lor, se grăbescă a si-l procura dela tipografia şi librăria A. Muresianu, Braşov. Un exemplar costă numai 40 bani (fieri) plus porto postal de 10 bani. La comande se se indice esact localitatea şi posta ultimă.

Abonaţilor diarului nostru, cari voesc să aibă acest Călinar, li se va trimite cu preţul de 40 bani franco.

Amicul poporului, călinar ilustrat. Cuprins variat, cu literatură bogată. 60 fil.

Calendarul Sateanului, cu o parte literară pentru învăţatură şi petrecere. 25 fil.

„Posnaşul“, calendar umoristic, cu un variat conţinut hazliu. Preţul 10 fil.

Calendar pe anul comun 1906- Anul CXIV (cu litere cirile), Preţul 40 fil.

Tôte aceste calendare se pot procura dela tipografia şi librăria A. Muresianu din Braşov, adaugându-se oate à 10 fil. porto.

**Dela „Tipografia şi Librăria“
A. MUREŞIANU, Braşov
se pot procura următoarele cărţi**

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandaţie.)

Diverse.

„Ego“. Poezii de Victor Ionescu. Preţul cor. 1.50

Etimologia limbii române de Dr. Sertil Puscariu. Preţul cor. 7.20

Dicţionar portativ româno-german-maghiar de H. Schlandt, broş. à . . . —.20. Ediţia întregă: german-maghiar-român, maghiar-german-român şi român-german-maghiar, broş. la un loc —.60.

Dicţionar germano-român, pentru şcolă şi conversaţiune de Th. Alexi. Ediţiunea V, broş. 3.60. Dicţionar româno-german pentru şcolă şi conversaţiune de Th. Alexi, broş. . . 3.60.

Încercări în literatură de Ioan A. Lăpădat, broş. —.50.

Instrucţiuni populare despre datorinţele şi drepturile purtătorului de dare de W. Niemandz, broş. 1.20.

„Elemente din Constituţia Patriei sîu Drepturile şi datorinţele cetăţenesti“. —.40

Bucătăreasa naţională, carte de bucate escelentă şi uşor de înţeles scrisă de Hîntescu după bucătăria română, franceză, germană şi maghiară. Preţul 1 cor. 60 bani plus 30 bani porto.

„Între Someş şi Prut“. — Schiţe. Impresii. Amintiri. De Augustin Paul (Delaletoa). — Bucureşti. Institutul grafic Minerva. Pagini 311. Preţul lei 1.50.

Posa lui Andrei Baron de Şaguna, 57 + 41 cm. Preţul 80 bani, plus 10 bani porto.

Cărţi litere apărute din ediţia „Luceafărul“:

Ioan Agribeanu „De la ţără“ preţul 1 cor. 50 bani, plus 20 bani porto, pentru România 2 lei, porto 40 bani

Ioan Ciocîrlan „Traiul nostru“ 1 cor. 50 bani, 20 bani porto, pentru România 2 lei, 40 bani porto.

Octavian Goga „Poesii“ à 2 corone, pentru România 2.50 lei. Tipărită pe hârtie mai fină 3 cor., pentru România 3 lei 50 bani, plus porto pentru aici în ţe. a 20 bani, pentru România 40 bani.

Alexandru Ciura „Icône“ preţul 1 cor. 20 bani, porto 20 bani, pentru România 1.60 lei, porto 40 bani.

„Ramuri“ de Z. Bărsan. Editura „Luceafărul“ Pagini 154. Preţul 2 cor.

Nuvele de Maxim Gorki, traduse de H. P. Petrescu Pag. 112. Preţul 1 cor.

Dece nuvele de a le renumitului scriitor rus traduse pe româneşte cu mult succes.

Stofe pentru îmbrăcăminte.

Vendare în mare şi în mic.

Domnii doritori ca să se îmbrace modern elegant şi bine, să cêră dela croitorii lor numai colecţia de mostre a lui

**IOAN STIKAROVSKY
BUDAPESTA,**

Strada Bathory Nr. 6 şi Strada Honvéd Nr. 6, (apropé de parlament).

Casă exportătoare pentru deposit de stofe şi de mărfuri aparţinătoare la croitorie. Deposit stabil de fabrică. Liferare în mare pentru funcţionarii de stat. pentru ofici-nţii orăsenesol şi comunali, pentru pompieri şi alte societăţi.

Cel mai ieftin loc unde se pot procura

Resturi de stofe

pentru îmbrăcăminte în ori ce fel de mărime pentru pardesiu, havelock, palton de iarnă, căptuşelă, vestă, nădragi.

Despre cele înşirate nu se dă mostră.

La comande e destul să se trimită măsură, fară şi preţul stoei.

Stofele neorespundătoare vor fi schimbate în bani sêu se trimit înapoi.

Croitorii şi neguţătorii capătă colecţia de

— **mostre gratis.** —



5 Coróne
şi mai mult
câştig pe di

dela
Societatea de tricotaş mecanic
cu lucrători de casă.

Se caută persoane de ambele sexe pentru lucru de impletit pe maşina noastră. — Lucru simplu şi iute, peste tot anu în casă. Nu este de lipsă cunoştinţă specială. — De pãrtarea n'are nimic de a face, căci noi vindem lucrul. — Adresa:

Hausarbeiter-Strickmaschinen-Gesellschaft
THOMAS H. WHITTICK & Co.
Prag, Petersplatz 7—605.
TRIEST. Via-Campanile 13—605.

Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori şi când pe timp m
indelungat sêu lunare.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Preţul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România şi străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe şese luni . . . 12 „	Pe şese luni . . . 20 „
Pe un an 24 „	Pe un an 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România şi străinătate:
Pe an 4 cor.	Pe an 8 fr.
Pe şese luni . . . 2 „	Pe şese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin
— mandate postale. —

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoescă a scrie adresa lămurit şi a arăta şi posta ultimă.

Administraţiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Cel mai mare magazin de haine gata pentru bărbaţi şi dame al lui

N. P. GOLDMANN Braşov

Confecţiuni de bărbaţi
Têrgul Inului 31—33 în palatul lui Czell.

Fondată la 1892.

Confecţiuni de Dame
Têrgul Inului Nr. 28.

În sezonul de primăvară am dovedit On. public, că în piaţa locală am fost cel mai ieftin şi am fost superior ori cărei concurenţe!

Pentru că de când există prăvălia mea, mi-am procurat depositul meu de haine tot-deuna cu bani gata.
De ce? haine bune, durabile pentru iarnă,
cu garanţie de un an, veritabile, originale indigene de Zsolna şi Gács numai la mine se pot afla.

Haine gata după modă, pentru bărbaţi şi copii, precum şi Paltóne de tómnă şi iarnă, înlocuesc cu desăvêşire hainele de comandă, de-ore-ce se confecţionează sub privighierea mea personală, după croiala cea mai modernă, din stofe curate de lână, cu accesorii de cele mai durabile.

În depositul meu se află pentru agroromi, neguţători **Surtuce** veritabile din niela de capră danesă cu căptuşelă de blană şi şofă, Raglane, Derbi, de vênat, Paltóne preoţeşti. — Cu deosebire **mare deposit în Blane** de călătorie şi pentru oraş. **Costume** de patinat şi deosebit **Surtuce** de patinat cu căptuşeli din şofă şi blană.

Cel mai mare deposit în haine pentru Dame şi Domnişore.

Alegere colosală din fie-care specie şi preţuri ieftine surprindătoare.

Rogându-mă de sprijinul Onor. public, sunt cu tótă stima

N. P. GOLDMANN, Braşov, Têrgul Inului 28 (palatul Czell).